

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Gulya-legelő ősgyep

Utoljára módosítva: 2013-08-16 09:31:55

Megye: Békés

Községhatár: Körösladány

A terület kiterjedése: 237.5195 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1992

GPS koordináták: 46.955036, 21.101925

Felmérést végző személy(ek) neve: Csíder Ibolya, Molnár Géza, Sallai Róbert Benedek

E-mail címe(k): info@nimfea.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

Körösladány felől Békéscsaba irányába haladó főúton a város hídjának túloldalán balra kanyarodva az első gátórház mögött található rét az egykori körös árterületek vegetációját idézi szikes erdei-rét (Peucedano-Asteretum sedifolii) és löszpusztarét (Salvio-Festucetum rupicolae) társulásokkal.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

A Körösladányi Gulya legelő egy természetvédelmi felelőtlenség kapcsán veszélyeztetett értékes gyep, egyedülálló értéke a fenti növényzetborítás mellett a Natura 2000-es szikibagoly (Gortyna borellii lunata) nagy számú előfordulása, amivel a Tiszántúl egyik legjelentősebb élőhelyének számít. Sajnos a területileg illetékes NPI sem országos védettségét sem Natura 2000 jelöltségét nem kezdeményezte, komoly szakmai mulasztást elkövetve ezzel. A terület elmúlt 10 év hanyattatásával természetvédelmi tanulmányterület, hogy hogy lehet sorozatos szakmai és közigazgatási mulasztásokkal értékes területeket vesztenünk úgy, hogy a jogszabályi háttér meglenne a védelemhez.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

20 % Erdő

75 % Gyep

5 % Cserjés

% Vizes terület

% Egyéb

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyeterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

F3: Kocsordos-őszirózsás sziki magaskórósok, rétsztyepek F1b: Cickórós puszták

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Kaszálás, Legeltetés,

Egyéb típus: vadaskert

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özőnfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Kevés

Selyemkóró: Kevés

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Kevés

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

Nemzeti Ökológiai Hálózat – ökológiai folyosó: a gyepet körülölelő erdők, illetve az itt folyó Sebes-Körös egyaránt fontos ökológiai folyosónak tekinthető

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - Natura 2000: HUKM20016 – Sebes-Körös Natura 2000: HUKM20014 – Dévaványa környéki gyep

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

A terület egyik legfőbb értékét a Vörös könyvben is szereplő sziki erdőpuszta-rét (Peucedano-Asteretum sedifolii) képviseli, melynek társulásalkotó védett fajai között megtalálhatóak: - pettyezetett őszirózsa (*Aster sedifolius* subsp. *sedifolius*) (tövenkénti természetvédelmi értéke 2000 Ft, a területen több százezer tőre becsülhető állománya), - sziki kocsord (*Peucedanum officinale*) (tövenkénti természetvédelmi értéke 2000 Ft, a területen több ezer tőre becsülhető állománya), - magyar szegfű (*Dianthus giganteiformis* subsp. *pontederæ*) (tövenkénti természetvédelmi értéke 5000 Ft, a területen állománya szintén több ezerre tehető). Szintén föllelhető a löszpusztaréti társulása (*Salvio-Festucetum rupicolae*), melynek társulásalkotó védett fajai között megtalálható: - kacstalan lednek (*Lathyrus nissolia*) (tövenkénti természetvédelmi értéke 2000 Ft, a területen jelentős állománya található), nyúlánk sárma (*Ornithogalum pyramidale*) (tövenkénti természetvédelmi értéke 2000 Ft, a területen szintén jelentős állománya lelhető föl).

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Legfontosabb állattani érték a több ezer töves sziki kocsord (*Peucedanum officinale*) állományhoz kötődik, mely faj nagyon fontos élőhelye (tápnövénye) a nagy szikibagolynak (*Gortyna borellii lunata*), mely a 13/2001. (V.9.) KöM rendelet alapján fokozottan védett lepkefajunk, egyetlen példány természetvédelmi értéke 100.000 Ft. A nagy szikibagoly szerepel az Európai Unió, a természetes élőhelyek, illetve a vadon élő növények és állatok élőhelyeinek megőrzéséről szóló 43/92 számú Tanácsi irányelv, közismert nevén a Habitat Directíva II. függelékében. Ezen kívül a terület értékes egyéb értékes gerinctelen faunát is rejt, melynek további vizsgálata indokolt lenne. Egyéb védett fajok: - fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*) - atalanta lepke (*Vanessa atalanta*) Madártani megfigyelések a területen: - Barna rétihéja (*Circus aeruginosus*): Költési időben rendszeres - Kékes rétihéja (*Circus cyaneus*): Gyakori téli vendég - Egerész ölyv (*Buteo buteo*): Rendszeresen költőfaj - Vörös vércse (*Falco tinnunculus*): Rendszeresen költőfaj - Fűrj (*Perdix perdix*): Rendszeresen jelen van a területen - Kakukk (*Cuculus canorus*): Gyakran hallható - Gyöngybagoly (*Tyto alba*): Rendszeresen jelen van, közeli hodályokban költ. - Kuvik (*Athene noctua*): Valószínűleg rendszeres költő, állandó - Macskabagoly (*Strix aluco*): Alkalmilag megfigyelhető (hallható), valószínűleg költ - Erdei fülesbagoly (*Asio otus*): Rendszeresen költőfaj - Réti fülesbagoly (*Asio flammeus*): Alkalmi vendég - Búbos banka (*Upupa epops*): Rendszeresen költőfaj - Búbos pacsirta (*Galerida cristata*): Rendszeresen költőfaj - Mezei pacsirta (*Alauda arvensis*): Rendszeresen költőfaj - Füstifecske (*Hirundo rustica*): Rendszeresen megfigyelhető - Molnár fecske (*Delichon urbica*): Rendszeresen megfigyelhető - Parlagi pityer (*Anthus campestris*): Rendszeresen jelen van, valószínűleg költ - Sárga billegető (*Motacilla flava*): Rendszeresen költőfaj - Barázda billegető (*Motacilla alba*): Rendszeresen költőfaj - Mezei poszáta (*Sylvia communis*): Rendszeresen jelen van, valószínűleg költ - Tövisszűrő gébics (*Lanius corullio*): Rendszeresen költőfaj - Kis őrgébics (*Lanius minor*): Rendszeresen költőfaj - Nagy őrgébics (*Lanius exubitor*): Gyakori téli vendég - Mezei veréb (*Passer montanus*): Rendszeresen költőfaj - Sordély (*Miliaria calandra*): gyakori költőfaj

5. Egyéb észrevétel

A területen a helyi védettség hányattatott sorsa egyike azoknak a mulasztásoknak, amelyek rámutatnak olyan szervezeti és személyi mulasztásokra, amelyek hozzájárulnak természeti értékeink pusztulásához. A terület helyi védett volt, az önkormányzat a helyi védettséget megszüntette annak érdekében, hogy az állami erdőgazdálkodás vaddisznóskertet alakítson ki. Civil kezdeményezésre és alkotmányossági felügyeletre a helyi védettség szintjét helyre kellett állítani, de több éves pereskedés és közigazgatási eljárás ellenére - leginkább közigazgatási mulasztások okán - a vaddisznóskert a területen ma is működik.